

ทำไมจึงเลือกเรียนบัญชี ?

จรรยา ยอดนิล¹

รองคณบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

E-mail : janyayodnil@gmail.com

บทความนี้เขียนขึ้นจากการที่ผู้เขียนได้สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มอย่างไม่เป็นทางการกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนบัญชีในระดับปริญญาตรี เป็นการแลกเปลี่ยนมุมมองและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลของการเลือกเรียนบัญชีของตนเองกับผู้ร่วมสนทนา การที่ผู้เขียนหยิบยกประเด็นนี้ขึ้นมาเป็นหัวข้อในการสนทนาและถ่ายทอดออกมาเป็นบทความนี้เนื่องมาจากการที่ผู้เขียนเป็นผู้หนึ่งที่เลือกเรียนบัญชี และทำงานอยู่ในวงการด้านการศึกษา คลุกคลีกับการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ทางด้านการบัญชี ในระดับปริญญาตรีมากกว่า 20 ปี มีโอกาสได้พบปะพูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนบัญชีในระดับปริญญาตรีตลอดระยะเวลาของการทำงานด้านนี้ พบว่าหลักสูตรการบัญชีเป็นหลักสูตรที่มีผู้เลือกเรียนในลำดับต้น ๆ อย่างต่อเนื่องยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้แต่ผู้ที่สนใจเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ยังเลือกบัญชีสำรองไว้ หากพลาดหวังได้รับการปฏิเสธจากทางด้านวิทยาศาสตร์ก็จะเลือกเรียนบัญชีแทน สอดคล้องกับผลสำรวจของ NACE (The National Association of Colleges and Employers) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลชั้นนำเกี่ยวกับสถาบันการศึกษา การคาดการณ์การจ้างงาน และแนวโน้มในตลาดแรงงาน ได้ทำการสำรวจในปี 2560 โดยการทำแบบสอบถามกับบริษัทนายจ้างกว่า 169 บริษัท ว่าผู้สำเร็จปริญญาตรีสาขาใดที่บริษัทต้องการให้มาร่วมงานมากที่สุด ผลการสำรวจ 5 อันดับแรกพบว่าอันดับที่ 1 ได้แก่ สาขาการเงิน รองลงมาคือ สาขาการบัญชี สาขาบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์หรือวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ และสาขาวิศวกรรมเครื่องยนต์ ตามลำดับ

การสนทนากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนบัญชีในระดับปริญญาตรีแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรกผู้เขียนได้สนทนากับผู้เข้าเรียนคณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เมื่อปีการศึกษา 2525 และอีกกลุ่มหนึ่งสนทนากับผู้เข้าเรียนสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2561 โดยหัวข้อในการสนทนา คือ “ทำไมจึงเลือกเรียนบัญชี ?”

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

การสนทนากับกลุ่มของผู้ที่เลือกเรียนบัญชีในปีการศึกษา 2525 พบว่าเหตุผลหลักที่เลือกเรียนบัญชี คือ สอบเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลไม่ได้ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลมีการแข่งขันสูงมาก การคัดเลือกผู้มีสิทธิเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีใช้คะแนนจากการสอบคัดเลือกเป็นเกณฑ์ (Entrance) ปัจจุบันวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีจะทำการสอบและประกาศผลคะแนนสอบที่ได้ก่อน จากนั้นจึงใช้คะแนนสอบในการสมัครศึกษาต่อ (Admission)

เหตุผลอีกประการหนึ่งคือสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนในขณะนั้นมีจัดการเรียนการสอนในคณะหรือสาขาวิชาไม่มากนัก และคณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยกำลังอยู่ในกระแสมนิยมในขณะนั้น

นอกจากเหตุผลหลักในการเลือกเรียนบัญชีดังกล่าวมาแล้วยังมีเหตุผลอีกหลากหลายที่น่าสนใจ โดยผู้ร่วมสนทนาในกลุ่มนี้ปัจจุบันเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพในตำแหน่งงานต่าง ๆ หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวทั้งที่เกี่ยวข้อง หรือมีความสัมพันธ์กับการบัญชี และส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงแยกออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เลือกเรียนบัญชีแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับการบัญชีมีเหตุผลเพิ่มเติมดังนี้

1. เรียนจบออกมาแล้วน่าจะหางานทำได้ง่ายกว่าการเรียนอย่างอื่น เพราะทุกธุรกิจไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ต้องมีแผนกบัญชี ถึงแม้ว่าเรียนบัญชีแล้วจะไปประกอบอาชีพอื่นโดยเฉพะงานที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขก็จะง่ายไปหมด การเรียนบัญชีทำให้เป็นคนละเอียด รอบคอบ

2. ลูกพ่อ แม่ บังคับ หรือแนะนำให้เรียนบัญชี หรือเรียนบัญชีตามญาติ เพราะจบมาแล้วมีงานที่มั่นคงรองรับ ได้เงินเดือนสูง

3. ชอบการคำนวณมากกว่าการท่องจำ จึงเลือกเรียนบัญชี ไม่เลือกคณะอื่นที่คะแนนใกล้เคียงกันเพราะเป็นผู้หญิงที่ขี้จำมากกว่าผู้ชาย

4. เป็นคณะที่มองเห็นลักษณะงานที่จะต้องทำในอนาคตได้อย่างชัดเจน และคิดว่าตัวเองทำได้ เมื่อทำงานแล้วรู้เลยว่าคนทำบัญชีจะเป็นคนที่รู้ข้อมูลของบริษัทในทุกด้าน เพราะทุกแผนกต้องเกี่ยวข้องกับตัวเงินไม่มีข้อมูลที่เป็นความลับสำหรับผู้ทำบัญชี ผู้บริหารที่มาจากฝ่ายบัญชีมักได้เปรียบกว่าผู้ที่มาจากหน่วยงานอื่น

ส่วนผู้เลือกเรียนบัญชีแล้วประกอบอาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบัญชี เช่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการบิน ด้านการบริหาร เป็นต้น กลุ่มนี้มีเหตุผลในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีด้านการบัญชีเพิ่มเติมจากเหตุผลหลักดังนี้

1. คิดว่าบัญชีเป็นวิชาชีพจบไปแล้วหางานง่าย แต่เมื่อเรียนจบแล้วค้นพบว่าไม่ใช่ตัวเอง เพราะเป็นคนไร้กรอบ งานบัญชีมีกฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติที่เข้มงวด คนเรียนบัญชีเน้นเรื่องตัวเลขกับสิ่งที่เป็นตัวเงิน แต่วิชาบัญชีสามารถนำไปใช้ในเรื่องของการบริหารจัดการได้

2. ถูกบังคับให้เรียนบัญชี ทั้งที่ไม่ชอบการคำนวณ ไม่ชอบตัวเลข จึงเปลี่ยนไปเรียนบริหารธุรกิจ ระยะเวลา 1 ปี ที่เรียนบัญชีสามารถนำความรู้เรื่องบัญชีไปใช้กับการเรียนบริหารธุรกิจได้ ทำให้เป็นคนละเอียด รอบคอบมากกว่าเพื่อน ๆ และความละเอียด รอบคอบติดตัวมาตลอด สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน เช่น งานงบประมาณที่ต้องคิดตัวเลขและหาเหตุผลประกอบ ต้องปรับเปลี่ยน/ลดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายแต่ละปี เป็นต้น

3. แม่บังคับให้เลือกเรียนพยาบาลหรือบัญชี ไม่ชอบทั้งสองอย่าง จึงตัดสินใจเลือกเรียนบัญชีตามเพื่อน ไม่ค่อยตั้งใจเรียน ไม่ชอบเพราะอยู่กับตัวเลข แต่ก็เรียนจนจบ อย่างไรก็ตามความรู้ด้านบัญชีสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานได้ เช่น การทำงานกระแสเงินสดของโครงการต่าง ๆ เป็นต้น

4. ในช่วงปี พ.ศ. 2525 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมีคณะให้เลือกไม่มากนักเมื่อพิจารณาแล้วคณะบัญชีดีกว่าคณะอื่น จบไปคงมีงานมั่นคงทำแน่นอน (แม่บอก) แต่พอเริ่มเรียนรู้เลยว่าไม่ใช่ทางของเรา จำใจเข้าเรียนเพราะอยากอยู่กับเพื่อน สิ่งที่มีค่าที่สุดคือเราได้เพื่อนที่ซื่อสัตย์มาก ทุกคนเป็นเพื่อนที่ดี มีน้ำใจ มันมีค่ามากกว่าใบปริญญาใด ๆ และสิ่งหนึ่งที่ติดตัวมาจนทุกวันนี้ คือการทำบัญชีรับ-รายจ่าย ทำต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว

สำหรับการสนทนากับกลุ่มผู้ที่เลือกเรียนบัญชีในปีการศึกษา 2561 พบว่าส่วนใหญ่เลือกเรียนบัญชีเพราะคิดว่าเมื่อจบปริญญาตรีด้านบัญชีแล้วสามารถหางานทำง่าย ไม่ตกงาน รายได้ดีเมื่อเทียบกับการจบปริญญาตรีในด้านที่ใกล้เคียงกัน การที่คิดเช่นนี้เป็นเพราะพวกเขาพบเห็น มีประสบการณ์จากคนรอบข้างทั้งที่จบปริญญาตรีด้านบัญชีและจบด้านอื่นที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้พวกเขารับรู้ว่าบริษัทห้างร้านทุกแห่งต้องมีการจัดทำบัญชี ซึ่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้ผู้ที่ทำบัญชีจะต้องเป็นผู้ที่จบด้านบัญชีโดยตรง โดยบัญชีไว้ตอนหนึ่งดังต่อไปนี้ “มาตรา 19 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7 (6) เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้” และตามมาตรา 7 (6) กำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีด้านวุฒิการศึกษาต้องไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาการบัญชี หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การบัญชี) ด้วยเหตุผลนี้ผู้เลือกเรียนบัญชีในกลุ่มนี้จึงมองว่าการประกอบอาชีพด้านบัญชีเป็นอาชีพที่มั่นคง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน มีเงินเดือนสูง ผู้ที่จบปริญญาตรีด้านอื่นไม่สามารถเข้าสู่งานด้านบัญชีได้

นอกจากเหตุผลหลักในการเลือกเรียนบัญชีดังที่กล่าวมาแล้วยังมีเหตุผลอีกหลากหลายที่น่าสนใจดังนี้

1. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ใกล้ชิด แนะนำให้เรียนด้านนี้ ซึ่งส่วนหนึ่งเดินทางที่ได้รับคำแนะนำของผู้ใหญ่โดยไม่มีเงื่อนไข อะไรก็ได้หมด บางคนเลือกเรียนเพื่อสานฝันแทนคุณแม่ หรืออยากทำงานธนาคารอย่างคุณพ่อ บางคนอยากเรียนด้านสังคมสงเคราะห์ผู้ปกครองลี้ภัยงาน หรืออยากเรียนพยาบาลผู้ปกครองลี้ภัยเรียนไม่ไหวจึงแนะนำให้เรียนบัญชี แต่อีกส่วนหนึ่งมีใจชอบอยากเรียนบัญชีอยู่แล้วผนวกกับแรงผลักดันทำให้ไม่ลังเลที่จะเลือกเรียนบัญชี

2. ครอบครัวประกอบธุรกิจส่วนตัว เคยคลุกคลีหรือช่วยงานเล็ก ๆ น้อย ๆ จึงเลือกเรียนบัญชีเพื่อสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานให้กับครอบครัวได้ หรือนำความรู้ไปต่อยอดธุรกิจของครอบครัว

3. ความรู้ด้านบัญชีสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ ในลักษณะของการจัดตั้งสำนักงานบัญชี และต้องการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant : CPA) หรือผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor : TA)

4. มีความถนัดและชื่นชอบวิชาการคำนวณ ชอบเรียนคณิตศาสตร์จึงเลือกเรียนบัญชีซึ่งเป็นสาขาที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด น่าจะมีวิธีการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกัน และเมื่อจบมาแล้วน่าจะหางานทำง่ายและรายได้ดีกว่าการเรียนด้านคณิตศาสตร์โดยตรง

5. ผลคะแนนของการทดสอบความถนัดทั่วไป (General Aptitude Test : GAT) และการทดสอบความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (Professional and Academic Aptitude Test : PAT) เพื่อศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เกรงว่าจะไม่ได้ศึกษาในคณะที่ต้องการจึงเลือกเรียนบัญชีเป็นอันดับแรกหรืออันดับที่สอง

ผู้ที่เลือกเรียนบัญชีในกลุ่มนี้ยังมีเหตุผลเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม กล่าวคือการทำงานด้านบัญชีจะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความโปร่งใส รู้จักหักห้ามใจไม่อยากได้ในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน และการทำงานด้านบัญชียังเป็นการฝึกให้มีสมาธิ เพราะต้องจดจ่อกับตัวเลขมากมาย ต้องมีการตรวจทาน ยืนยันความถูกต้องของตัวเลขขาดเกินไม่ได้แม้แต่สตางค์เดียว (คุณแม่บอก)

ไม่ว่าการเลือกเรียนบัญชีจะมาจากเหตุผลอะไร หรือจะเลือกเรียนในคณะ สาขาวิชาใดก็ตาม เมื่อเลือกแล้วจงตั้งใจ มุ่งมั่น ศึกษาหาความรู้จากสิ่งที่คุณเลือกให้มากที่สุด และเมื่อจบการศึกษาแล้วความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ไม่ว่าจะประกอบอาชีพการงานใด ใช้สิ่งที่ศึกษาเล่าเรียนมาหรือไม่ สุดท้ายขอให้เป็นการทำงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต เป็นคนดีของครอบครัวและสังคม

บรรณานุกรม

- กฤษณา นิยมมาก. (2561, 25 กันยายน). กรรมการผู้จัดการบริษัท เคแอนด์เค คอฟฟี่ จำกัด. [บทสัมภาษณ์]
- กลุ่มนักศึกษา. (2561, 27 สิงหาคม). ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. [บทสัมภาษณ์]
- เกตุณา ครุอำโพธิ์. (2561, 25 กันยายน). ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน บริษัท เอ็น.บี. (ไทยแลนด์) จำกัด. [บทสัมภาษณ์]
- จริญ พานิช. (2561, 25 กันยายน). ผู้จัดการกองฝึกอบรมการขนส่งสินค้า บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). [บทสัมภาษณ์]
- นฤมล หลกภิชาติ. (2561, 25 กันยายน). ผู้สอบบัญชีอิสระ. [บทสัมภาษณ์]
- นันทนา อัสวเลิศศักดิ์. (2561, 25 กันยายน). อดีตเจ้าหน้าที่ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (HSBC). [บทสัมภาษณ์]
- พัชรินทร์ เรืองสุวรรณค์. (2561, 25 กันยายน). อดีตพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินชั้นเฟิร์สคลาส บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). [บทสัมภาษณ์]
- พันธ์ศักดิ์ พิพัฒนกรกุล. (2561, 25 กันยายน). ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงินโครงการไอ-บิชา บริษัท รีเวอร์ไซด์การ์เด้นมารีน่า จำกัด. [บทสัมภาษณ์]
- พีรพล ภูมิวัฒน์. (2561, 25 กันยายน). กรรมการผู้จัดการ บริษัท สวรรคโลกเสริมวัฒนา จำกัด. [บทสัมภาษณ์]
- ธันนี โชคพันธุ์. (2561, 25 กันยายน). ผู้จัดการทั่วไป บริษัท แอ็กที เวย์ จำกัด. [บทสัมภาษณ์]
- ราชกิจจานุเบกษา. (2543). พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543, 121 ตอนพิเศษ 65 ก.
- สุวดี วิมลรัชตารณ. (2561, 25 กันยายน). อดีตผู้ช่วยผู้จัดการธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. [บทสัมภาษณ์]

โสภณ จิระเกียรติกุล. (2561, 28 กันยายน). ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ รองคณบดี
ฝ่ายวิชาการคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. [บทสัมภาษณ์]

อรุณี สายสุวรรณนที. (2561, 28 กันยายน). อดีตผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน บริษัท ไทยเจริญประกัน
ชีวิต จำกัด. [บทสัมภาษณ์].

อุษณีย์ (ทิวไผ่งาม) วิสุทธิ์สุรพล. (2561, 28 กันยายน). อดีตผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน บริษัท
ฟินิกซ์แลนด์ แอนด์คอล์ฟ จำกัด. [บทสัมภาษณ์]

The National Association of Colleges and Employers. (2017, December 20). ปริญญาตรีสาขาใดที่
บริษัทต้องการตัวมากที่สุดในปี 2017 [Online]. Retrieved from <http://www.campus.sanook.com>

